

Dosarul nr.2r-375/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

DECIZIE

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău, în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău împotriva Nataliei Busuioc cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru demolarea obiectivului amplasat neautorizat și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău cu privire la repunerea în termen și s-a restituit apelul declarat de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 30 decembrie 2019, Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Busuioc solicitând încasarea sumei de 4648,54 de lei cu titlu de cheltuieli pentru demontarea/demolarea obiectivului amplasat neautorizat în sectorul Centru, municipiul Chișinău, compensarea cheltuielilor aferente judecării cauzei. Totodată, a solicitat examinarea acțiunii în procedura cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată, cu valoare redusă, depusă de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău împotriva Nataliei Busuioc cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru demolarea obiectivului amplasat neautorizat și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 13 mai 2020, prin intermediul poștei (f.d.31), Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termenul de înaintare a cererii de apel, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 16 iunie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.44) și prin intermediul poștei (f.d.58), Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău, a depus cerere prin

care a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului, examinarea chestiunii cu privire la repunere în lipsa reprezentantului.

Prin încheierea din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău cu privire la repunerea în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău împotriva hotărârii din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 02 iulie 2020, prin intermediul poștei (f.d.65), Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea încheierii contestate și remiterea cauzei Curții de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a respins cererea de repunere în termen, însă nu a luat în considerare că la materialele cauzei sunt anexate două acte și anume: copia plicului prin care s-a expediat actul judecătoresc cu scrisoarea de însoțire, datat cu 04 mai 2020 și avizul de recepție cu semnătura aplicată la 06 mai 2020. Astfel, a considerat că cererea de repunere în termen urma a fi admisă.

Totodată, a menționat că inițial a fost depusă cererea de apel, ulterior a depus și cerere cu privire la repunerea în termen, anexând înscrisurile ce atestă temeinicia omiterii termenului.

Copia recursului declarat a fost expediat în adresa intimă la 21 iulie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.71) și a fost recepționată la 27 iulie 2020, conform avizului de recepție (f.d.73).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 16 iunie 2020, iar Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău, a declarat recurs la 02 iulie 2020, prin intermediul poștei (f.d.65).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii părților la 18 iunie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.59), însă lipsesc date despre recepționare de către partea recurentă. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Pretura sectorului Centru, municipiu Chișinău împotriva Nataliei Busuioc cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru demolarea

obiectivului amplasat neautorizat și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 09 martie 2020 (f.d.28).

Deși, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa reclamantului, având în vedere examinarea cauzei în procedura cererilor cu valoare redusă, conform solicitării reclamantului, Colegiul accentuează că prima instanța a expediat în adresa părților la 11 martie 2020 (f.d.29) copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 09 martie 2020, în temeiul art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Concomitent, Colegiul precizează că în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, de către Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău.

În acest sens, Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă la 13 mai 2020, prin intermediul poștei (f.d.31), de către Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău. Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Ulterior, la 16 iunie 2020 a depus prin intermediul poștei, inclusiv poștei electronice o cerere separată de repunere în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, s-a respins cererea depusă de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău cu privire la repunerea în termen și s-a

restituit cererea de apel depusă de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău împotriva hotărârii din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.51-54).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul precizează că în justificarea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului împotriva hotărârii din 09 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, apelantul/recurent a invocat că hotărârea primei instanțe a fost comunicată la 06 mai 2020.

Colegiul reiterează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii postulat inserat expres în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Cu referire la argumentul recurentului precum copia actului judecătoresc a fost expedit în adresa Preturii sectorului Centru, municipiu Chișinău, la 04 mai 2020 și a fost recepționată la 06 mai 2020, confirmând acest aspect prin înscrisurile anexate la cerere de repunere în termen depusă ulterior, Colegiul menționează că într-adevăr la cererea de repunere în termen au fost anexate astfel de înscrisuri. Doar că recurentul omite aspectul că termenul de contestare este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, având în vedere că la caz litigiul a fost inițiat la cererea sa și a cunoscut despre existența acestui.

Mai mult, deși, recurentul a obținut aceste înscrisuri care justifică omiterea întemeiată a termenului conform poziției sale, la 06 mai 2020, le depune împreună cu cererea de repunere în termen formulată separat în adresa instanței de apel abia la 16 iunie 2020, atât prin intermediul poștei electronice, cât și prin intermediul poștei. Or, anume pentru data de 16 iunie 2020 a fost stabilită examinarea chestiunii privind soluționarea repunerii în termen, cu citarea părților (f.d.40), înștiințate cu scrisoare recomandată, recepționată la 12 iunie 2020 (f.d.42-43).

La acest capitol, Colegiul reține constatările instanței de apel precum că Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău a fost înștiințată despre faptul că cererea depusă de Pretura sectorului Centru, municipiu Chișinău împotriva Nataliei Busuioc cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru demolarea obiectivului amplasat neautorizat și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost acceptată spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă. Or, în acest sens în adresa reclamantului a fost expedită încheierea din 02 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.24), care a fost recepționată la 17 ianuarie 2020, conform avizului de recepție (f.d.26).

Aici Colegiul notează că în încheierea de acceptare spre examinare este punctat despre faptul că examinarea cauzei se va realiza unipersonal, într-un termen de cel mult 6 luni de la depunerea cererii și hotărârea judecătorească va fi publicată și pe pagina web a instanței și comunicată participanților la proces (f.d.24). Or, cererea în instanța de judecată a fost depusă la data de 30 decembrie 2019 (f.d.1), iar la 09 martie 2020 dispozitivul hotărârii primei instanței a fost publicat pe portalul instanței.

În această ordine de idei, pornind de la faptul că partea recurentă a cunoscut despre existența litigiului, de altfel, inițiat la cererea sa, precum și de faptul că urmează a fi examinat în procedura cererilor cu valoare redusă, la solicitarea formulată și acceptată prin încheierea instanței din 02 ianuarie 2020, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată ipoteza instanței de apel precum că este neîntemeiată cererea de repunere în termen, precum și că termenul de declarare a apelului a fost omis.

De asemenea, alegația recurentului precum că a luat cunoștință de dispozitivul hotărârii primei instanțe la 06 mai 2020, nu poate servi ca temei de repunere în termen, în situația în care reclamantul urma a se interesa de soarta litigiului inițiat la cererea sa.

Odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelantul/recurent nu a avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

Chiar și în condițiile în care reclamantul/recurent nu a fost prezent prin intermediul reprezentantului la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe-09 martie 2020, pornind de la faptul că litigiul a fost judecat unipersonal, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, în conformitate cu art. 276³-276⁴ Cod de procedură civilă, în baza materialelor existente, reclamantul/recurent a cunoscut despre existența litigiului inițiat la cererea sa.

Colegiul precizează că circumstanțele conturate anterior confirmă că apelantul/recurent a avut posibilitatea de a se conforma prevederilor legale și a exercita calea de atac-apelul în interiorul termenului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, or, la caz anumite excepții nu au fost stabilite/prevăzute.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin prisma prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind lipsa temeiurilor de repunere în termen pentru declararea apelului. Astfel, este întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în

temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă în afara termenului legal. Or, instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău.

Se menține încheierea din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău împotriva Nataliei Busuioc cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru demolarea obiectivului amplasat neautorizat și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat